

- Szimbólum élete így válik mítosszá - feleslem.

Gyászolunk. Sütő András halálával az erdélyi és az egyetemes magyar irodalom egyik legnagyobb alakját veszítette el. Klasszikus drámáiban, esszéiben népe, az erdélyi magyarság súlyos sorskérdésein át - önazonosság, emberi és nemzeti méltóság mellett - művei egyetemes emberi kérdésekre, sorsproblémákra is választ kerestek, s választ adtak.

Gyászolunk, miközben gazdagabbak lettünk. Hisz Sütő András halálával - mert a halál mindig összeköt minket - Erdély művelődési térképére egy újabb megtartó zarándokhely kerül.

Marosvásárhely, Farkaslaka, Csíksomlyó, ízlelgetem a szavakat.

Talán az élet is? A szeretet?

A szívekhez is egyenes az út - gondolom.

(Megjelent a *Polgári Élet* című hetilapban 2006. október első hetében Erdélyben)

* * *

„A lelkiismeret sohasem hazudik.”

(Ismeretlen)

* * *

Elhunyt az Írófejedelem

Erdélyi (romániai) magyar próza-, dráma-, és esszéíró. 1927. július 17-én született Erdélyben, Pusztakamaráson (Románia) szegényparaszti családban. 1940 őszétől a nagyenyedi Bethlen Kollégium, 1945 januárjától pedig a kolozsvári Református Kollégium diákja. 1946-tól a kolozsvári *Világosság* című lap munkatársa, majd 1948-tól a kolozsvári, majd bukaresti *Falvak népe* című hetilap munkatársa, 1950-1954 között főszerkesztője.

1954-1957 között a marosvásárhelyi *Igaz Szó* című irodalmi folyóirat főszerkesztő-helyettese. 1958-89-ig a *Művészet*, illetve *Új Élet* című marosvásárhelyi képeslap főszerkesztője. 1965 és 1977 között nemzetgyűlési képviselő, 1974 és 1982 között a Romániai írók Szövetségének alelnöke. Az erdélyi magyar nemzeti kisebbség méltatlan sorsa elleni tiltakozásai miatt 1980-ban Romániában betiltják műveinek kiadását, színdarabjainak bemutatását. 1990-ig Magyarországon publikál. 1990 márciusában nacionalista gyilkossági kísérlet áldozataként súlyosan megsebesül, egyik szemét elveszíti. 1992-1996 között a Magyarok Világszövetségének tiszteletbeli elnöke.

A nyolcvanas években az erdélyi magyarság emberi jogainak védelmében többször fordult nemzetközi fórumokhoz. A kilencvenes években publicisztikájának fő iránya is az „erdélyi változatlanságok” ellen irányul. 1970-ben megjelent, *Anyám könnyű álmot ígér* című nagysikerű regénye irányította rá az erdélyi és tágabb értelemben a kisebbségi magyar irodalmakra, s az irodalmon keresztül a kisebbségi magyarság sorsára a magyarországi olvasók figyelmét. Korábban a magyarországi politika a tévesen értelmezett internacionalizmus eszméje jegyében azt vallotta, hogy a nemzeti kisebbségek egy-egy ország belügyéhez tartoznak. Ennek a politikának a következtében a kisebbségi magyarságot rendkívül hátrányos helyzetben tartották Csehszlovákiában, Romániában, Jugoszláviában és Kárpátukrajnában egyaránt. Sütő András regényei, esszéi és drámái a hetvenes évek elejétől kezdődően a kisebbségi magyarság sajátosságának, értékeinek védelmében emelnek szót, művészi minőségükkel pedig a kisebbségi magyar irodalmakra irányítják a figyelmet, az egyetemes magyar irodalom élvonalához tartoznak.

Sütő András a hatvanas évek közepétől kezdődően sokat utazott. Járt a Szovjetunióban, Olaszországban, Bécsben, Nyugat-Berlinben, Oslóban, Stockholmban, Újvidéken. 1973 tavaszán egy hónapot tölt az Amerikai Egyesült Államokban és Kanadában. A későbbi évtizedekben is nagyon sok külföldi meghívást kapott Nyugat-Európába és Amerikába egyaránt. Amikor a hetvenes-nyolcvanas években rengeteg magyar, köztük sok író áttelepül Erdélyből Magyarországra, Sütő András marad Marosvásárhelyen és egyre aktívabban vesz részt az erdélyi magyarság autonómia-törekvéseiben.

(Prof. Dr. Görömbei András /Debreceni Egyetem/
saját jegyzetei alapján)

* * *